

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 18/2022 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat i en reunió de data 30 de gener de 2023 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 18/2022

ASSUMPTE: Escrit de queixa de l'Oficina per la No Discriminació (OND) de l'Ajuntament de Barcelona en relació a una notícia publicada a *El Periódico de Catalunya* perquè consideren que en les imatges recollides d'unes dones que exerceixen la prostitució no s'ha tingut prou cura per preservar la seva intimitat.

ANTECEDENTS

En data 18 de març del 2022 es rep al CIC una carta de queixa del director de l'Oficina per la No Discriminació (OND) de l'Ajuntament de Barcelona, on s'adjunta un document signat per representants de l'OND i d'entitats feministes defensores dels drets de les dones en general i de les treballadores sexuals en particular, on es manifesta la "possible vulneració" dels Criteris 9 i 12 del Codi Deontològic per part del diari *El Periódico de Catalunya* en la notícia "Esclavas sexuales, más castigadas durante la pandemia" publicada el 30 de juliol del 2021.

La queixa es centra en les fotografies que il·lustren aquesta informació, fetes pel fotògraf Manu Mitru, doncs es considera que les dones que apareixen són reconeixibles i que han vist vulnerat el seu dret a la intimitat.

<https://www.elperiodico.com/es/sucesos/20210730/pandemia-agravado-infierno-esclavas-sexuales-mossos-convenio-interior-apip-acam-11952556>

Es sol·licita que el diari elimini les fotografies objecte de la queixa.

AL·LEGACIONS

No s'han presentat al·legacions per part del mitjà objecte de la queixa.

PONÈNCIA

La notícia objecte d'aquesta queixa es centra en unes fotografies del fotògraf Manu Mitru on apareixen diverses dones al carrer que, segons els peus de foto, ofereixen "serveis sexuals" o "serveis de prostitució". L'escrit de queixa manifesta que, tot i haver fotografiat les dones d'esquena i pixelat els rostres, aquestes persones "es poden reconèixer perfectament" i per aquest motiu declaren que no s'ha "preservat la seva intimitat perquè qualsevol persona que les coneix pot identificar-les".

L'escrit de queixa esmenta que "el fotògraf no va demanar el consentiment a les dones retratades per fotografiar-les". Les fotografies van ser fetes al carrer Robadors de Barcelona i altres carrers de Ciutat Vella, és a dir, en espais públics, per tant, fins aquí no s'observaria cap mala actuació per part del fotògraf. El fet que les dones hagin estat fotografiades o bé d'esquena o bé amb els rostres pixelats si sortien de cara o de perfil, demostra que s'ha tingut cura per evitar que les dones fossin reconeixibles.

Tot i això, l'escrit diu que sí *“es poden reconèixer perfectament”* i afegeix que *“qualsevol persona que les coneix por identificar-les”*. Aquest punt és, des del nostre punt de vista, el més discutible donat que qualsevol persona fotografiada a la via pública podria ser identificada per un conegut seu i no per això s'han de deixar de publicar fotos de carrer. Coincidim amb l'escrit de queixa que s'ha fotografiat a persones vulnerables, però això passa amb altres col·lectius vulnerables fotografiats al carrer (sense sostres, persones a les cues de la fam, persones desnonades, etc.) on sovint preval el dret a informar sempre i quan les imatges no siguin irrespectuoses o indignes com creien que passa en el cas que ens ocupa. Del contrari, la fotografia de carrer podria acabar desapareixent dels mitjans.

Estem d'acord, tal i com es menciona en l'escrit de queixa, que *“l'exercici de la prostitució és una activitat estigmatitzant que pot donar lloc a la discriminació de les dones que l'exerceixen”*. Però torna a ser discutible que s'hagi vulnerat el Criteri 9 del Codi Deontològic referent a *“Respectar el dret a la privacitat”* on es menciona que: *“Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables.”* Com dèiem, és evident que les dones que exerceixen la prostitució són persones vulnerables però no considerem que hagin estat fotografiades de manera irrespectuosa o indigna.

Dit això, la informació que figura en els peus de foto és, al nostre entendre, el tema més conflictiu doncs intuïm que la descripció que es fa de les escenes és, com ara explicarem, una possible especulació sobre l'activitat de les dones fotografiades. Com bé diu el Criteri 9: *“Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies”*.

Les fotografies van acompanyades dels següents peus de foto:

- *“Una mujer ofrece servicios sexuales, ayer, en la calle de Robadors de Barcelona”*. (Versió impresa)

- *“Varias trabajadoras sexuales a la espera de clientes en plena calle, ayer, en Ciutat Vella”*. (Versió impresa)

- *“Mujeres ofreciendo servicios de prostitución en la calle Robadors”*. (Versió digital)

Sobre aquests peus de foto, l'escrit de queixa menciona que les dones que apareixen en les fotografies *“han expressat la seva negativa al fet que s'utilitzi la seva imatge en aquesta notícia i al fet que s'afirmi de manera pública i sense el seu consentiment que exerceixen la prostitució”*. És, en aquest punt, on pot haver-hi una vulneració del Criteri 9 i inclús del Criteri 1 del Codi Deontològic –tot i que aquest Criteri 1 no s'inclou en l'escrit de queixa- referent a *“Informar de manera acurada i precisa”* doncs si, com s'afirma en l'escrit, el fotògraf no va demanar consentiment a les dones retratades per fotografiar-les, entenem que tampoc va preguntar-lis a què es dediquen i per tant no es podria afirmar en els peus de foto que efectivament exerceixen la prostitució. Entenem que és una mera suposició del fotògraf o de qui hagi redactat aquests peus, tot i reconèixer que les escenes fotografiades són fàcilment identificables.

Per posar un exemple que podria ser clarificador: si en una fotografia feta al carrer, davant de l'edifici de la Borsa de Barcelona, apareixen diverses persones retratades, podríem afirmar que són agents de borsa? Evidentment que no, caldria preguntar-ho si volguéssim incloure en el peu de foto que les persones fotografiades són agents de borsa. No preguntar-ho i posar-ho en el peu seria una mera suposició.

Finalment, l'escrit de queixa menciona que *“la utilització de les imatges de dones que exerceixen la prostitució per il·lustrar una notícia sobre tràfic de persones, genera confusió entre dues realitats molt diferents i el tractament de les quals es recomana que es faci de forma diferenciada”*. Efectivament, aquí es barregen dues realitats. El titular d'*El Periódico de Catalunya* en l'edició impresa és: *“Esclavas sexuales, más castigadas en pandemia”* i en l'edició digital: *“La pandemia ha agravado el infierno de las esclavas sexuales”*. Aquestes informacions van ser publicades el 30 de juliol, “Dia mundial contra el tràfic d'éssers humans”.

Com bé diu l'escrit de queixa, *“la prostitució és una activitat legal, mentre que el tràfic de persones amb finalitats de prostitució forçada és una forma de violència masclista tipificada com a delicte en el Codi Penal”*.

De conformitat amb la ponència, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

El CIC considera que hauria estat més adient optar per una informació fotogràfica que fes referència més explícita al delicte del tràfic de persones. Il·lustrar “esclavas sexuales” amb fotografies de prostitució al carrer pot portar a equívocs sobre dues realitats diferents. L'ús de les fotografies per il·lustrar uns fets que pertanyen a una realitat aliena a la de la notícia i documentar-les amb uns peus de foto explícits sense el consentiment de les dones fotografiades, vulnera, al nostre entendre, el Criteri 9 del Codi que recomana *“evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els sentiments i circumstàncies (de les persones)”*.

Tot i això les fotos de carrer en si (al marge de la notícia) amb les dones d'esquenes o amb els rostres pixelats, no plantegen cap problema.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 31 de gener de 2023. Certifico.

Vistiplau
Josep Carles Rius
President

Josep Rovirosa
Secretari General